

**Základní škola,
Městec Králové,
Nám. Republiky 303**

Náměstí Republiky 303,
289 03 Městec Králové

Tel./ fax: 325 643 312
E-mail: info@zs-mesteckralove.cz
www.zs-mesteckralove.cz

Preventivní program rizikového chování

Školní rok 2023/ 2024

V Městci Králové dne: 1. 9. 2023

Mgr. Lenka Wágnerová
Metodik prevence

Mgr. Romana Tůmová
Ředitelka školy

Tab. 1 - Základní údaje o škole

Základní údaje	
Název školy	Základní škola, Městec Králové, Nám. Republiky 303
Adresa školy	Náměstí Republiky 303, 289 03 Městec Králové
Zřizovatel školy	Středočeský kraj
web	http://www.zs-mesteckralove.cz
Kontakty	Telefon/ fax: +420 325 643 312 Mobil: +420 724 899 608
Ředitelka školy	Mgr. Romana Tůmová
Školní metodik prevence	Mgr. Lenka Wágnerová
Výchovný poradce	Mgr. Helena Ouředníčková

Obsah

Úvod.....	6
1. Charakteristika školy.....	7
1. 1 Analýza současného stavu.....	8
1. 2 Cíle preventivního programu	8
1.2.1 Krátkodobý cíl pro přípravný stupeň a přípravnou třídu.....	9
1. 2. 2 Krátkodobé cíle pro I. stupeň	10
1. 2. 2 Krátkodobé cíle pro II. stupeň.....	11
2. Prevence – obsah, aktivity.....	13
3. Program proti šikanování a extrémním projevům agrese.....	15
3. 1 Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování	16
3. 2 Postup školy v případě podezření na šikanu	17
3. 3 Doporučovaný scénář pro výbuch skupinového násilí.....	18
3. 4 Postup při vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví.....	18
4. Evaluace Minimálního preventivního programu 2022/2023	22
Adresář organizací.....	26

Úvod

Minimální preventivní program vypracovaný pro potřeby Základní školy Městec Králové, Náměstí Republiky 303 vychází z preventivní strategie 2021/2025. Řídí se Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, které vydalo Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy č. j. 21291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010.

Minimální preventivní program je konkrétním dokumentem školy zaměřeným na výchovu dětí a žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Jeho součástí jsou specifické intervence pomáhající dětem a žákům osvojit si takové znalosti, dovednosti a způsobilosti, které efektivně snižují riziko výskytu a rozvoje konkrétních forem rizikového chování. Minimální preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity dětí a žáků a forem preventivní práce, na zapojení celého pedagogického sboru, zaměstnanců školy a spoluprací se zákonnými zástupci nezletilých dětí a žáků v součinnosti s odbornými institucemi, které se zabývají všeobecnou primární prevencí.

Minimální preventivní program je zpracován na jeden školní rok školním metodikem prevence a podléhá kontrole České školní inspekce. Minimální preventivní program je vyhodnocován průběžně a na závěr školního roku je hodnocena kvalita a efektivita zvolených strategií primární prevence. Dané hodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

1. Charakteristika školy

Základní škola Městec Králové, Náměstí Republiky 303 je speciální pedagogické zařízení, které poskytuje vzdělávání dětem a žákům, kteří jsou uvedeni v § 16 odst. 9 školského zákona. Škola je svým uspořádáním malotřídní škola s 1. - 9. ročníkem základní školy a 1. - 10. ročníkem základní školy speciální s přípravným stupněm základní školy speciální a přípravnou třídou základní školy. Žáci se vzdělávají dle ŠVP STANDARD č. j. 0250/2023/ZSNNB vypracovaného na základě RVP pro základní vzdělávání a ŠVP SPECIÁL č. j. 130/2010 vypracovaného na základě RVP pro základní školu speciální.

Pro školní rok 2023/2024 je zapsáno 40 dětí a žáků, kteří jsou rozděleni do pěti tříd.

Tab. 2 - Přehled o počtu dětí a žáků

	Počet dětí a žáků
Přípravný stupeň ŠS	4
ZŠ speciální	7
ZŠ I. stupeň	7
ZŠ II. stupeň	8
Přípravná třída	14
Celkový počet žáků	40

Budova školy je umístěna na náměstí, je jednopatrová a není bezbariérová. Ve škole se nachází čtyři třídy, počítačová učebna, cvičná kuchyně a školní družina, která má provozní dobu před a po skončení vyučování. Výuka žáků II. třídy a tělesné výchovy ostatních tříd je zajišťována v budově ZŠ Městec Králové, Přemysla Otakara II. č. p. 24, sto metrů od hlavní budovy školy. Pro tělesnou výchovu a ostatní sportovní aktivity pořádané školou je využíváno víceúčelové sportovní hřiště „Sokolské hřiště“, které se nachází v Tyršově ulici č. p. 70, čtyři sta metrů od budovy školy. Školní dílna je umístěna v komplexu budov, ve kterém je umístěna škola, a má svůj samostatný vchod. Školní zahrada se nachází dvě stě metrů od budovy školy v Žižkově ulici. Stravování je zajišťováno v jídelně Základní školy Městec Králové, Bezručova č. p. 23, šest set šedesát metrů od školy. Děti a žáci dochází do jídelny denně v doprovodu vychovatelky, asistentky pedagoga a učitele v rámci dohledu.

Provoz školy

Zahájení a ukončení vyučování: 7,55 – 15,00 hodin.

Školní družina: pondělí - čtvrtek: 7,00 – 7,45 a 11,35 – 16,00 hod

pátek: 7,00 – 7,45 a 11,35 – 15,00 hod.

Výchovně vzdělávací činnost školy se orientuje směrem k dítěti a žákovi, k jeho potřebám, zájmům a možnostem. Děti a žáci mají možnost volby nepovinného předmětu i zájmových kroužků.

1. 1 Analýza současného stavu

Z evaluace preventivního programu za školní rok 2022/2023 vychází analýza současného stavu na škole. V minulém školním roce byly řešeny tyto projevy rizikového chování:

- záškoláctví,
- dodržování osobní hygieny,
- vysoká absence, nedostatečná komunikace ZZ se školou
- řešení nepřiměřeného chování,
- práva osobního vlastnictví.

Řešené případy a projevy rizikového chování byly řešeny ve spolupráci s třídním učitelem, ředitelkou školy, třídními učiteli, vyučujícími, vychovatelkami, výchovným poradcem, metodikem prevence, zákonným zástupcem žáka, OSPOD Jičín, OSPOD Kolín, OSPOD Poděbrady, OSPOD Týn nad Vltavou, sociální pracovníci Města Městec Králové.

1. 2 Cíle preventivního programu

Prevence rizikového chování je součástí celého výchovně vzdělávacího procesu základní školy. Je součástí školních vzdělávacích programů, podle kterých je na škole vyučováno: ŠVP SPECIÁL č. j. 130/2010, ŠVP STANDARD č. j. 0250/2023/ ZSNNB. Problematika prevence rizikového chování je součástí školních osnov a výuky jednotlivých předmětů.

Hlavní krátkodobý cíl pro všechny ročníky ve školním roce 2023/2024 je zaměřen na základní životní dovednosti, jejichž osvojení významně přispívá ke schopnosti a adaptaci obecných znalostí, postojů a hodnot reálných dovedností a kompetencí. Životní dovednosti

v praxi zlepšují mezilidskou v komunikaci, zvládání stresu a náročné životní situace a zlepšují kvalitu života jedince.

Témata pro následující období:

- Dodržování nastavených pravidel,
- bezpečnost a ochrana soukromí v online prostředí, kyberšikana, phishing,
- otevřená komunikace a řešení problému, výchova ke ctnostem,
- záškoláctví,
- vandalismus,
- agresivním chování, šikanu,
- hygienické návyky,
- zneužívání legálních a nelegálních návykových látek,
- prevenci a řešení problémových situací týkajících se dětí a žáků s PAS,
- rizikové chování v dopravním provozu.

1.2.1 Krátkodobý cíl pro přípravný stupeň a přípravnou třídu

Na základě výstupu z preventivního programu 2022/2023 a vyhodnocení stávající situace jsou stanoveny pro školní rok 2023/2024 tyto okruhy:

Přípravný stupeň a přípravná třída:

- osvojení si pozitivního sociálního chování,
- hygienické návyky, sebeobsluha
- společné vytváření pravidel jako nástroj prevence,
- spolupráce s rodiči,
- prevence školní neúspěšnosti dětí,
- budování zdravého životního stylu,
- chování v dopravě
- trávení volného času.
- bezpečná práce s internetem.

Dítě by mělo dokázat:

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je,
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování,

- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.,
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho, odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.

1. 2. 2 Krátkodobé cíle pro I. stupeň

Na základě výstupu z preventivního programu 2022/2023 a vyhodnocení stávající situace jsou stanoveny pro školní rok 2023/2024 tyto okruhy:

I. stupeň základní školy:

- osvojení si kompetencí pozitivního sociálního chování,
- hygienické návyky,
- společné vytváření pravidel jako nástroj prevence,
- existence schránky důvěry
- spolupráce s rodiči,
- prevence školní neúspěšnosti žáků,
- budování zdravého životního stylu,
- rizikové chování v dopravě
- smysluplné trávení volného času.
- bezpečná práce s internetem,

Znalostní kompetence žáků:

1. - 3. ročníku

- umí dodržovat školní řád, chovají se slušně ke spolužákům a nevyvolávají konflikty,
- umí projevit své emoce,
- dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků,
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu,

- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek,

4. – 5. ročník

- umí dodržovat stanovená pravidla chování ve vztahu ke škole, umí komunikovat, nevyvolávají konflikty,
- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě,
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy,
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní,
- ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva,
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc,
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, hygienické návyky, osobní hygiena, osvojují si zdravý životní styl,
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví,
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti,
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky.

1. 2. 2 Krátkodobé cíle pro II. stupeň

Na základě výstupu z preventivního programu 2022/2023 a vyhodnocení stávající situace jsou stanoveny pro školní rok 2023/2024 tyto okruhy:

II. stupeň základní školy praktické:

- dodržování pravidel a norem slušného chování,
- osvojení kompetencí pozitivního sociálního chování,
- problematika šikany,
- bezpečnost a ochrana soukromí v online prostředí, kyberšikana, phishing,
- problematika záškoláctví
- prevence vandalismu
- rizikové chování v dopravě,
- smysluplné trávení volného času,

- hygienické návyky
- sexuální a rizikové chování,
- škodlivost návykových látek,
- zdravý životní styl – správná životospráva, ochrana zdraví,
- výchova k toleranci proti rasismu,
- informovanost – kontakty.

Znalostní kompetence žáků:

6. – 9. ročníku

- znají a uplatňují způsoby slušného chování a komunikace, jsou zodpovědní za své chování
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly,
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám,
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí,
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů,
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy,
- umí dodržovat osobní hygienu, mají hygienické návyky a umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky, které jsou schopni vykonávat,
- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví,
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví,
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci,
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny,
- ví, že zneužívání dítěte je trestné,
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek,
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít,
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení,
- dokážou komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra),

- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat.

Zodpovídají: třídní učitelé, vyučující naukových předmětů, metodik prevence

2. Prevence – obsah, aktivity

Výběr a obsah aktivit pro žáky odpovídá krátkodobým cílům:

- dodržování nastavených pravidel,
- komunikace v online prostoru,
- záškoláctví, vulgarita, vandalismus,
- agresivním chování, šikana,
- hygienické návyky,
- zneužívání legálních a nelegálních návykových látek,
- prevence a řešení problémových situací týkajících se žáků s PAS,
- rizikové chování v dopravním provozu,
- oblast práva osobního vlastnictví.

Na základě vytyčení krátkodobých cílů k řešení rizikového chování mládeže je sestaven na školní rok 2023/2024 plán aktivit. Aktivity pro děti, žáky a pedagogické pracovníky se uskutečňuje na základě plánu a aktuálních potřeb, finančních možností školy. Plán aktivit bude je aktualizován.

Tab. 3 - Plán aktivit primární prevence 2023/2024

Období	Akce	Prevence	
		specifická	nespecifická
Září	Seznámení žáků se školním řádem Preventivní program 2023/2024 Oslovení organizace na pořádání preventivních aktivit Společné setkání s rodiči	X X X	X X
Říjen	Zpracování on-line výkazu stému evidence preventivních aktivit evaluačního dotazníku SEPA Drakiáda – spolupráce s o. s. Ruku v ruce	X	X
Listopad	Upevňování mezilidských vztahů, komunikace, tolerance Vyúčtování příspěvku na preventivní aktivity	X X	
Prosinec	Projektový den AIDS Bezpečné chování o vánočních prázdninách	X X	
Leden	Vzdělávání a perspektivy mladých lidí Beseda o volbě povolání návštěva Úřadu práce Žádost o finanční příspěvek na prevenci	X	X
Únor	Rizikové chování mládeže v dopravě Mezilidské chování, komunikace, spolupráce	X X	
Březen	Seznámení se základy trestního a občanského práva II. stupeň Hasík	X X	
Duben	Krádeže a vandalismus Den Země Společné setkání s rodiči	X X X	X
Květen	Sportem proti závislostem a netoleranci Porada metodiků prevence	X	X
Červen	Rizikové chování mládeže ve volném čase experimentování o prázdninách, extrémní a rizikové sporty,	X	X
Červenec a srpen	Zpracování evaluačního dotazníku 2023/2024 Příprava MPP 2024/2025		X

**plán je dle potřeb aktualizován*

3. Program proti šikanování a extrémním projevům agrese

Do této skupiny rizikových projevů rizikového chování řadíme jakékoliv extrémní formy agresivního chování namířené proti druhé osobě (např. fyzické napadení s následkem ublížení na zdraví), proti sobě (sebepoškozování, sebetřýznění, suicidální chování atd.) nebo proti věcem (vandalismus ve smyslu poškozování např. školního majetku, zařízení při sportovních utkáních, sprejerství atd.). Hranici pro označení „extrémní projevy agresivního chování“ je takové, že chování má za následek prokazatelnou psychickou, fyzickou nebo materiální škodu či újmu ale i takové projevy chování, které mají za následek dopad na zdraví či majetek a také sebepoškozování v jakémkoliv smyslu slova. Šikanování je těžkou poruchou vztahů ve skupině. Tato porucha má systémový charakter a zasahuje celou skupinu. Šikana nepoškozuje pouze oběti, ale i agresory, další členy skupiny a skupinu jako celek.

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí, zaměřené na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, bez ohledu na to, zda k projevům šikany dochází, či nedochází. Hlavní součástí programu je krizový plán, který je vytvořen na základě metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT-21149/2016), který je závazný pro náš plán prevence rizikového chování. Krizový plán určuje jak eliminovat či minimalizovat škody v případě, že k šikanování ve školním prostředí dojde. S krizovým plánem jsou vždy na začátku školního roku seznámeni prokazatelně žáci (přiměřeně jejich věku) a jejich zákonní zástupci.

Škola věnuje náležitou pozornost preventivním opatřením:

- dodržováním pravidel školy a třídy, podpoře přátelské atmosféry,
- zvýšenému dohledu nad problémovými žáky mimo vyučovací jednotku (metoda pozorování),
- třídnickými hodinami, při kterých je organizováno neformální skupinové sezení dětí a rozebírání různých modelových situací.
- skupinovým diskuzím v kruhu,
- nasloucháním si navzájem,
- uznáním, chválou, uměním kladení otázek,
- motivací, inspirací,

- zařazováním zábavných her, které pomáhají začlenit do třídního kolektivu všechny děti bez rozdílu,
- vytvářením zdravého, kamarádského prostředí ve třídě,
- pravidelnému informování o žácích mezi všemi pedagogickými pracovníky.

3. 1 Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování

Nepřímé (varovné) znaky šikanování

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něho nejeví zájem, nemá kamarády,
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními,
- o přestávkách vyhledává blízkost učitelů,
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený,
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči,
- stává se uzavřeným,
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje,
- jeho věci jsou poškozené nebo zničené, případně rozházené, mívá zašpiněný nebo poškozený oděv,
- stále postrádá nějaké své věci, odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo vymýšlí nepravděpodobné výmluvy,
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy,
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole,
- odřeniny, modřiny, škrábance, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Přímé znaky šikanování

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet,
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným nebo pohrdavým tónem,
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil,
- příkazy od spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje,
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich,
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které oběť neoplácí.

3. 2 Postup školy v případě podezření na šikanu

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany.
2. Oddělení oběti a agresora.
3. Rozhovor s informátory a oběťmi.
4. Nalezení vhodných svědků.
5. Individuální rozhovory se svědky.
6. Ochrana oběti.
7. Předběžná diagnóza a volby ze dvou typů rozhovoru,
 - Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směrování k metodě usmíření).
 - Rozhovor s agresory (směrování k metodě vnějšího nátlaku).
8. Realizace vhodné metody,
 - Metoda usmíření.
 - Metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise).
9. Třídní hodina,
 - Efekt metody usmíření.
 - Oznámení potrestání agresorů.
10. Rozhovor s rodiči oběti.
11. Třídní schůzka.
12. Práce s celou třídou.

Výchovná opatření

Pro potrestání agresorů lze užít následující běžná výchovná opatření uvedená ve školním řádu:

- napomenutí a důtka třídního učitele,
- důtka ředitele školy,
- snížení známky z chování,
- převedení do jiné třídy, školy.

Doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení střediska výchovné péče pro děti a mládež nebo v nestátních organizacích majících obdobnou náplň činnosti jako střediska výchovné péče.

3. 3 Doporučovaný scénář pro výbuch skupinového násilí

Pomoc u pokročilé šikany s neobvyklou formou – tzv. výbuchu skupinového násilí nebo také školního „lynčování“ má charakter krizového scénáře. V tomto případě nelze čekat na odborníka - specialistu, protože oběti jsou ohroženy na zdraví nebo dokonce na životě a později je většinou nemožné případ vyšetřit

První alarmující kroky

1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany.
2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí. Příprava podmínek pro vyšetřování.
3. Zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy.
4. Zabránění domluvě na křivé výpovědi.
5. Pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře).
6. Oznámení polici, paralelně navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům.

Vyšetřování

7. Rozhovor s obětí a informátory.
8. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků.
9. Individuální případně konfrontační rozhovory se svědky.
10. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory.

Léčba

11. Metoda vnějšího tlaku a změna konstelace skupiny.

3. 4 Postup při vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví

Ředitel školy určí pedagogického pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se školským poradenským zařízením, v jehož péči daný žák s PAS je. Tímto pedagogickým pracovníkem by měl být výchovný poradce, školní speciální pedagog či školní psycholog.

1. Pověřený pedagogický pracovník seznámí s obecnými specifiky diagnózy PAS a zásadami pro předcházení rizikových projevů chování pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, kteří budou s žákem v kontaktu při výuce, v družině, v tělocvičně,

ve školní jídelně atd., se zásadními a podstatnými informacemi o individuálních zvláštlostech a potřebách daného žáka. O této skutečnosti bude vyhotoven písemný zápis s podpisy všech zúčastněných.

2. Pověřený pedagogický pracovník zajistí ve spolupráci se školním metodikem prevence a pracovníkem školského poradenského zařízení, který se problematikou PAS zabývá, besedy a osvětu žákům školy a jejich rodičům takovou formou, která respektuje typ PAS, nastavení a situaci konkrétního žáka s PAS a případné doporučení odborníků jako psycholog, psychiatr, neurolog atp.
3. Pověřený pedagogický pracovník úzce spolupracuje s třídním učitelem žáka, asistentem pedagoga a školním metodikem prevence, ve spolupráci s metodikem prevence organizuje kasuistické semináře pro sdílení dobré i špatné praxe v oblasti prevence a předcházení vzniku nežádoucího chování žáků s PAS, nebo v oblasti řešení akutních rizikových situací. Zajišťuje pravidelné supervize pedagogického týmu podílejícího se na vzdělávání žáka s PAS odborníkem z praxe, případně zajišťuje možnost spolupráce s odborným pracovištěm v souvislosti s dlouhodobým nácvikem zvládnutí krizových situací souvisejících s projevy agrese. Třídní učitel, případně jím pověřený asistent pedagoga, úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a pravidelně je kontaktuje ve snaze získání aktuálních informací o případných změnách. Dle nastavených pravidel školy sám, nebo prostřednictvím určeného pracovníka školy, rovněž kontaktuje klíčového pedagoga školského poradenského zařízení, v jehož péči je žák s PAS veden.
4. Třídní učitel, případně jím pověřený asistent pedagoga, pravidelně informuje zákonné zástupce žáka o průběhu vzdělávání. Neprodleně informuje zákonné zástupce žáka a pověřeného pracovníka školy o změnách v chování, změnách aktuálního zdravotního stavu, projevech rizikového chování žáka, o plánovaných nebo náhlých změnách ve školním prostředí oproti nastavenému standardu (například onemocnění, akutní nebo plánované rekonstrukce opravy v areálu školy apod.).
5. Třídní učitel při práci s třídním kolektivem vždy zohledňuje věk žáků. Způsobem přiměřeným věku žáků formou nejrůznějších metod rozvíjí schopnost diskutovat, pracovat v týmu a respektovat ostatní, uvědomovat si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty a snášenlivosti.
6. Třídní učitel v případě potřeby a po dohodě se zákonným zástupcem, spolupracuje s lékařskými specialisty, v jejichž péči žák s PAS je - především praktický lékař pro děti a dorost, dětský psychiatr, případně dětský klinický psycholog.

Tab. 4 - Zajištění bezpečnosti a zdraví krizový plán (vzor formuláře)

Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS			
Jméno a příjmení žáka:			
Název a adresa školy:		Ročník:	
Datum narození:			
Místo trvalého pobytu:			
Kontaktní údaje na zákonného zástupce/telefon: (v případě zletilého žáka na kontaktní osobu)			
Ošetřující lékař/odborný lékař: (na základě souhlasu zákonného zástupce uváděno pro případ konzultace při vzniku problémové situace např. psychiatr, neurolog, atp.)			
Pedagogický pracovník školského poradenského zařízení spolupracující na vytváření „Krizového plánu“:			
Třídní učitel:			
Druhý pedagog ve třídě:			
Asistent pedagoga:			
Ostatní vyučující žáka:			
Vychovatelka:			
Osoby zajišťující specializované činnosti ve škole/školském zařízení výchovný poradce, atd.):			
Aktuální zdravotní stav žáka:			
Aktuální stav žáka (popis speciálních vzdělávacích potřeb dle doporučení školského poradenského zařízení):			
Popis obtíží žáka (spouštěcí mechanismy vzniku problémových situací u konkrétního žáka v konkrétních situacích, na konkrétních místech, v přítomnosti konkrétních osob, v jejich přístupu, např. fyziologická potřeba, příjem potravy, tekutin, únava a „přetažení“, přecitlivělost na různé podněty jako zvuky, světlo, barvy, pachy, doteky, nepohodlí, změny aktuálního zdravotního stavu, či jiných faktorů, které ovlivňují jeho aktuální naladění			

<p>Doporučený postup prevence vzniku problémových situací (postup zpracován na základě osobnosti charakteristiky žáka viz „Popis obtíží žáka“ a dle doporučení školského poradenského zařízení, součástí plánu je „záznamový arch“ sloužící jako podklad pro vyhodnocování vhodně nastavených opatření pro prevenci vzniku nevhodného chování žáka problémového chování či problémové situace):</p>		
<p>Doporučený postup v případě, kdy problémová situace nastala (popis konkrétních kroků při vzniku nevhodného chování, problémového chování či problémové situace, vymezení kompetencí a odpovědnosti jednotlivých zaměstnanců, včetně přesného stanovení podmínek kdy a za jakých okolností škola žádá o pomoc jiné odborníky, např. linku 155):</p>		
<p>Podpisy informovaných osob (všech, kteří jsou s žákem v interakci v době jeho pobytu ve škole):</p>		
Petra Králová	asistentka pedagoga	
Kateřina Kolářová	asistentka pedagoga	
Ilona Tvrzická	asistentka pedagoga	
Hana Černochová	asistentka pedagoga	
Olga Chrástecká	učitelka, vychovatelka	
Mgr. Monika Brzková	učitelka	
Mgr. Helena Ouředníčková	učitelka	
Mgr. Monika Nováková	učitelka	
PaedDr. Radislav Mojžíšek	učitel	
Bc. Barbora Novotná	učitelka	
Bc. Eva Mužíková	učitelka, vychovatelka	
Anna Štěrbová	vychovatelka, asistent pedagoga	
Mgr. Romana Tůmová	ředitelka	
Mgr. Lenka Wágnerová	učitelka, zástupce ředitele	
Marie Pavlíková	školnice	
Podpis žáka:		
Podpis zákonného zástupce/ kontaktní osoby v případě zletilého žáka:		
V Městci Králové:		
Zpracovala:		
Podpis ředitele školy:		

4. Evaluace Minimálního preventivního programu 2022/2023

Minimální preventivní program vypracovaný pro potřeby Základní školy Městec Králové, Náměstí Republiky 303 pro školní rok 2022/2023 vycházel z preventivní strategie 2021/2025. Řídil se Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, které vydalo Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy č. j. 21291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010.

Minimální preventivní program napomáhal pracovníkům školy s výchovou a vzděláváním žáků, k utváření jejich osobnostního, emočně sociálního rozvoje i komunikačních dovedností a zdravého životního stylu. Minimální preventivní program byl založen na podpoře vlastní aktivity žáků a forem preventivní práce s žáky, na zapojení celého pedagogického sboru a zaměstnanců školy, odborníků, na spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků.

Přehled žáků ve školním roce 2022/2023 k 30. 6. 2023

	Počet žáků
Přípravný stupeň	3
ZŠ II. stupeň	2
ZŠ praktická I. stupeň	7
ZŠ praktická II. stupeň	5
ZŠ speciální	7
Celkový počet žáků	24

Hlavní krátkodobý cíl pro všechny ročníky ve školním roce 2022/2023 byl zaměřen:

- na společné vztahy mezi žáky a pedagogickými pracovníky,
- dodržování nastavených pravidel,

I. stupeň základní školy praktické:

- osvojení si kompetencí pozitivního sociálního chování,
- hygienické návyky,
- společné vytváření pravidel jako nástroj prevence,
- existence schránky důvěry
- spolupráce s rodiči,

- prevence školní neúspěšnosti žáků,
- budování zdravého životního stylu,
- rizikové chování v dopravě
- smysluplné trávení volného času.
- bezpečná práce s internetem,

II. stupeň základní školy praktické:

- dodržování pravidel a norem slušného chování,
- osvojení kompetencí pozitivního sociálního chování,
- problematika šikany, netolismu, gamblingu,
- rizikové chování v dopravě,
- smysluplné trávení volného času,
- problematika záškoláctví
- prevence vandalismu
- hygienické návyky
- sexuální a rizikové chování,
- škodlivost návykových látek,
- zdravý životní styl – správná životospráva, ochrana zdraví,
- výchova k toleranci proti rasismu,
- informovanost – kontakty.

Hlavní podíl na plnění bezpečného klimatu školy a řešení krizových situací vycházel ze vzájemné spolupráce mezi pedagogy, speciálními pedagogy a pedagogickými pracovníky, zákonnými zástupci, pracovníky OSPOD, metodičkou prevence z PPP Nymburk, sociální pracovníci Města Městec Králové a MAS Mezilesí. Minimální preventivní program byl naplňován v rámci výuky, provozu školy a uskutečňováním kontinuální prevence organizací SEMIRAMIS z. ú. v součinnosti se školním poradenským zařízením, které bylo využíváno zákonnými zástupci ke konzultacím a řešení vzniklých případů.

Témata a projekty byly realizovány v rámci předmětů, formou projektových dnů, kontinuální a selektivní prevencí, vytvářením situací, zážitkovými bloky, diskuzemi.

Na základě získaného finančního příspěvku zřizovatele - Středočeského kraje byl uskutečněn program selektivní prevence na téma Návykové látky v rozsahu 2x45 minut, prostřednictvím Semiramis, z. ú. pro žáky 8. a 9. ročníků.

Součástí naplňování preventivního programu bylo vzdělávání pedagogických pracovníků a prohlubování jejich vědomostí, formou konzultací s odborníky při metodických návštěvách žáků s PAS, (psychology, speciálními pedagogy, okresním metodikem prevence), účasti na pravidelných poradách, seminářích, spoluprací a metodickou podporou PPP Nymburk, Městem Městec Králové, MAS Mezilesí, OSPOD Poděbrady.

Vzdělávací aktivity:

- pravidelné setkání metodiků prevence v PPP Nymburk, Wágnerová
- Možnosti a limity autoevaluace,
- Řešení konfliktů v třídních kolektivech, financováno zřizovatelem, lektor PhDr. Jitka Gabašová, pro celý sbor
- dvoudenní kurz Možnosti a limity pedagoga při podpoře žáků v psychické krizi s duševním onemocněním. FOKUS Praha, financováno KÚ SČK, akreditace MŠMT 8173/2021-4-238, metodik prevence, Wágnerová
- Třídní management, webinář, Wágnerová
- Motivační systém u dětí s PAS, webinář, Brzková,
- Vybrané psychické problémy u dětí OCD sebepoškozování, webinář,
- Kybernetická bezpečnost, lektor Bc. Petr Staněk, OSPOD Poděbrady, Ouředníčková

Financování akcí k naplňování MPP 2022/2023

- finanční příspěvek na plnění preventivního programu školy 2023 od zřizovatele KÚ Středočeského kraje,
- účast na akcích, které jsou hrazeny pořádajícími organizacemi,
- z vlastních zdrojů,
- spoluprací s Občanským spolkem Ruku v ruce, při Základní škole Městec Králové, Nám. Republiky 303,

Odhalené a řešené případy rizikového chování

Odhalené a řešené případy rizikového chování byly zjištěny:

- záškoláctví,
- dodržování osobní hygieny,
- vysoká absence, nedostatečná komunikace ZZ se školou
- řešení nepřiměřeného chování,
- práva osobního vlastnictví.

Řešené případy a projevy rizikového chování byly řešeny ve spolupráci se třídním učitelem, ředitelkou školy, vyučujícím, výchovným poradcem, metodikem prevence, zákonným zástupcem žáka, OSPOD Kolín, OSPOD Týn nad Vltavou, OSPOD Jičín, sociální pracovníci Města Městec Králové.

Doporučení pro příští školní rok

Preventivní program ve školním roce 2023/2024 bude vycházet z preventivní strategie, na základě řešených případů v předešlém školním roce, věkového rozložení žáků s přihlédnutím na jejich specifické vzdělávací i osobnostní potřeby.

Žáky budeme vést, učit v podporujícím a podnětném prostředí, ve kterém budou mít možnost rozvíjet svůj fyzický, kognitivní, emocionální, sociální a duchovní potenciál a žít spolu s ostatními plnohodnotný a spokojený život. Témata preventivního programu:

- Dodržování nastavených pravidel,
- bezpečnost a ochrana soukromí v online prostředí, kyberšikana, phishing,
- otevřená komunikace a řešení problému, výchova ke ctnostem,
- záškoláctví,
- vandalismus,
- agresivním chování, šikanu,
- hygienické návyky,
- zneužívání legálních a nelegálních návykových látek,
- prevenci a řešení problémových situací týkajících se žáků s PAS,
- rizikové chování v dopravním provozu.

Dále se budeme podílet:

- na zajišťování programů, které se zabývají problematikou rizikového chování pro žáky a pedagogické pracovníky,
- účastnění porad školních metodiků prevence,
- aktualizování legislativy a dalšího vzdělávání v oblasti prevence,
- získávání finančních prostředků z dotačních zdrojů,
- na budování přátelských a bezpečných vztahů mezi všemi členy společenství školy.

Vypracovala: Mgr. Lenka Wágnerová, školní metodik prevence

Adresář organizací

Adresář organizací, odkazy			
Název	Adresa	Telefon	E- mail
Centrum po komunitní práci CpKP střední Čechy	Francouzská 4/75 120 00, Praha 2		http://www.cpkp.cz/
Centrum Terapie Autismu,	Ovocnářská 316, 155 31 Praha 5	792 317 790	https://www.terapie-autismu.cz/
Národní ústav pro autismus, z.ú. , NAUTIS	Kontaktní: V Holešovičkách 593/19, 182 00 Praha 8		https://nautis.cz/cz nautis@nautis
Klinika adiktologie	1. LF UK a VFN v Praze Apolinářská 4, 128 00 Praha 2		www.adiktologie.cz
Křesadlo HK, Centrum pomoci lidem s PAS, z.ú.,	Okružní 1130 Hradec Králové 3 500 03	777 009 637 777 009 412 777 009 413	https://www.kresadlohk.cz/
Laxus o. s.,	Velké Valy 995/6, 288 02, Nymburk	325 514 424	cas.nymburk@laxus.cz http://www.laxus.cz/
Magdalena o. p. s.	Včelník 1070 252 10 Mníšek pod Brdy	318 599 260	www.magdalena-ops.cz info@magdalena-ops.cz
Město Městec Králové	Sociální odbor každé pondělí od 13:30 - 17:00 hodin	775 627 209	tumova@meu.mestekralove.cz
MŠMT	Karmelitská 529/5 118 12 Praha 1	ústředna 234 811 111	http://www.msmt.cz/
OSPOD Poděbrady	Městský úřad Poděbrady, Nám. T. G. Masaryka 1130, Poděbrady	325 600 465	kurator@mesto-podebrady.cz

Pedagogicko psychologická poradna Nymburk	PPP Nymburk Masarykova 895/38 288 02 Nymburk	325 512 667, 774 322 553	ppp.nbk@tiscali.cz
Prev-Centrum, z.ú.	Meziškolská 1120/2 199 06 Praha 6	242 498 335 776 619 505	www.prevcentrum.cz prevence@prevcentrum.cz
Prostor – plus, o. p. s.	Na Pustině 1068 280 02 Kolín 2	774 650 094, 317 471 740	info@prostor-plus.cz , http://www.prostor-plus.cz
Probační a mediační služba	Středisko Nymburk, Boleslavská 139/12, 288 02 Nymburk	325 511 866	lsolcova@pms.justice.cz
Psychiatrická léčebna Bohnice,	Ústavní 91, 181 02 Praha 8,		http://www.bohnice.cz/
Poradna, výukové materiály, odborné informace, kontakty, odkazy, diskuze			www.drogovaporadna.cz
SEMIRAMIS z. ú.	Dlabačova 2208 288 02 Nymburk	770 184 290, 775 950 006	http://www.os-semiramis.cz/
Speciálně pedagogické centrum Kolín	Kutnohorská 179, 280 02 Kolín	321 729 600, 321 713 144	spc@zskolin.cz
Ing. Pavla Hemerková oddělení koncepce a rozvoje školství	KÚSK Odbor školství Zborovská 11, 150 21 Praha 5	257 280 314	hemerkova@kr-s.cz
Vzdělávací institut Středočeského kraje(VISK®)	Středisko Praha Sportovní 846/22 101 00 Praha 10 - Vršovice	724 751 902	web: www.visk.cz
https://www.iprev.cz/ https://www.rizeniskoly.cz/aktuality/pbis-jak-zavadet-celoskolni-preventivni-podporu-chovani-zaku.a-7310.html https://ceskarepublika.kivaprogram.net/what-is-kiva/			

